

Veelgestelde vragen en antwoorden over toename asielaanvragen

1. Hoe lang duurt een asielprocedure gemiddeld?

Doordat het aantal asielaanvragen al langer veel hoger is dan waar de IND op ingericht is, duurt de asielprocedure voor de meeste mensen op dit moment gemiddeld 9 maanden tot een jaar. Kijk voor de actuele doorlooptijd op: <https://ind.nl/nl/asiel-laatste-ontwikkelingen>

Asielzoekers uit veilige landen en overlastgevers krijgen sneller een beslissing, zodat het terugkeertraject gestart kan worden.

2. Wat is de wettelijke termijn waarbinnen de IND over asielaanvragen moet beslissen?

De IND krijgt op dit moment 15 maanden de tijd om te beslissen op een asielaanvraag. Dit is een tijdelijk langere termijn dan voorheen. De wettelijke termijn van 15 maanden geldt in ieder geval tot 1 januari 2024.

3. Hoe ziet de asielprocedure eruit?

De asielprocedure is in beeld gebracht in een infographic, te vinden onder de kop Achtergrondinformatie. De procedure is stap voor stap toegelicht op: <https://ind.nl/nl/verblijfsvergunningen/asiel/asiel-aanvragen-in-nederland>

4. Komt iedereen die asiel aanvraagt in Nederland eerst in Ter Apel?

Iedereen die over land Nederland binnenkomt en asiel wil aanvragen gaat naar het aanmeldcentrum in Ter Apel. Een heel klein deel van de asielzoekers komt via lucht of water Nederland binnen en vraagt asiel aan op Schiphol. Nareizende gezinsleden kunnen zich sinds maart 2023 na aankomst in Nederland, op afspraak, melden bij de IND in Zevenaar. Hierdoor wordt het aanmeldcentrum in Ter Apel ontlast.

5. Hoe lang duurt het voordat iemand zijn eerste (aanmeld)gehoor krijgt?

Op dit moment krijgen asielzoekers de uitnodiging voor een aanmeldgehoor gemiddeld drie maanden nadat ze door de Vreemdelingenpolitie (AVIM) zijn geïdentificeerd en geregistreerd.

6. Waarom duurt het drie maanden om een aanmeldgehoor te plannen?

Er zijn meerdere redenen waarom de wachttijd tot een aanmeldgehoor lang is. De belangrijkste oorzaak is dat het aantal nieuwe asielzoekers dat Nederland binnenkomt groot is. Groter dan waar de IND op ingericht is. Daarnaast moet de IND weten op welke opvanglocatie iemand verblijft om een uitnodiging te kunnen sturen voor het aanmeldgehoor. Dat is niet altijd eenvoudig, doordat asielzoekers vaak kort op een opvanglocatie verblijven en doordat opvanglocaties zowel door COA als door gemeenten beheerd worden. IND en COA werken intensief samen om duidelijk te hebben waar mensen verblijven.

7. Hoe lang is de gemiddelde wachttijd tussen een aanmeldgehoor en het nader gehoor?

Nadat een aanmeldgehoor heeft plaatsgevonden wachten asielzoekers gemiddeld zes tot negen maanden voordat de inhoudelijke behandeling van de asielprocedure start en een nader gehoor plaatsvindt.

8. Wat doet de IND om de asielprocedure te versnellen?

De IND richt de asielprocedure zo efficiënt mogelijk in. Daarbij staat een zorgvuldige beslissing voorop en moet elke aanvraag de aandacht krijgen die het nodig heeft. Vanwege de grote hoeveelheid aanvragen doet de IND wat er binnen de wettelijke mogelijkheden ligt om het proces te versnellen. Onder meer door onderstaande processen.

Verkorte procedure

Soms is het mogelijk om de asielprocedure sneller te doorlopen, bijvoorbeeld als asielzoekers uit Syrië, Jemen of Turkije komen. Zij maken veel kans op asiel in Nederland. Hun gesprek met de IND (gehoor) is vaak korter, omdat de aanvraag meestal minder complex is. Eenvoudige zaken worden ook weleens afgehandeld door externe partijen, maar altijd onder supervisie van de IND.

Proef met schriftelijk horen

Daarnaast doet de IND een proef om aanvragers schriftelijk te horen wanneer vooraf duidelijk is dat ze een grote kans hebben dat ze in Nederland mogen blijven. Dit wordt de Paper and Ink Procedure (PIP) genoemd. Deze procedure wordt ingezet voor asielzoekers uit Syrië, Jemen en Turkije. De asielzoeker zet zijn of haar vluchtverhaal op papier en beantwoordt vragen. Op basis daarvan kan een positieve beslissing genomen worden. Is er toch te veel onduidelijk, dan volgt alsnog een gehoor met een medewerker. Deelname aan de PIP is vrijwillig.

Horen op locatie

Een andere manier om te versnellen is horen op locatie. Gehoren worden soms geannuleerd door vervoersproblemen of doordat een asielzoeker onverwacht verplaatst van opvanglocatie. Dat is zonde van de capaciteit van de IND-medewerkers en tolken. Waar mogelijk ondervangt de IND dit probleem door naar een opvanglocatie toe te gaan. Uiteraard in nauwe afstemming met het COA, want dit kan alleen als er geschikte ruimtes zijn. Bovendien heeft horen op locatie effect op de wachttijd van asielzoekers die elders wachten, maar horen op locatie niet mogelijk is of nog niet in praktijk gebracht wordt.

9. Wordt de asielprocedure gepland op volgorde van binnenkomst in Nederland?

Niet altijd. Een deel van de aanvragers krijgt een sneller proces omdat zij geregistreerd zijn in een ander EU land (Dublin-procedure) en de aanvraag daar in behandeling moet worden genomen. Daarnaast krijgen aanvragers uit landen die op de lijst van 'veilige landen' staan een snelle procedure, omdat de kans dat zij recht hebben op asiel relatief klein is. Tot slot worden er nieuwe manieren van horen toegepast, zoals schriftelijk horen (PIP) of horen op locatie. Met deze procedures probeert de IND minder complexe aanvragen sneller te verwerken. Het gevolg is dat de procedure niet altijd verloopt op volgorde van binnenkomst.

10. Hoeveel asielbeslissingen kan de IND per jaar nemen?

De capaciteit van de IND is erop ingericht om in 2023 ongeveer 22.000 beslissingen te nemen op asielaanvragen in de algemene en verlengde asielprocedure (spoor 4). Daarnaast kan de IND beslissen op enkele duizenden aanvragen van veilige landers en Dublin claimanten.

11. Kan het proces versneld worden door meer medewerkers aan te nemen?

Meer medewerkers werven is zowel op korte als lange termijn geen oplossing. De IND zet in op werving van mensen die het hoor- en beslisproces kunnen ondersteunen. Maar om dat werk zelfstandig en zorgvuldig te kunnen doen is een intern opleidingstraject van negen maanden tot een jaar noodzakelijk. De capaciteit die de IND op dit moment inzet op werving en selectie, begeleiding van nieuwe collega's en opleiding is groot en zorgt ervoor dat ervaren medewerkers niet ingezet kunnen worden voor horen en beslissen. Op langere termijn is het wenselijk dat de IND een stevige basis heeft, zonder steeds mee te bewegen met het aantal aanvragen van asielzoekers.

12. Waar kan ik cijfers vinden over asielaanvragen?

De IND publiceert maandelijks een rapport over de asielaanvragen in Nederland en Europa: de Asielrends. Hierin staat hoeveel asielaanvragen per maand gedaan worden en door welke nationaliteiten. De rapportages zijn alleen beschikbaar in het Engels: <https://ind.nl/nl/over-ons/cijfers-en-publicaties/asieltrends>
Binnenkort publiceert de IND meer informatie over asielaanvragen en de voortgang daarvan op www.ind.nl

Deze publicatie is een uitgave van:
Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) | www.ind.nl

Aan de inhoud van deze publicatie kunt u geen rechten ontlenen. Als de vertaling tot interpretatieverschillen leidt, dan is de Nederlandse versie leidend. Tekst uit deze uitgave mag onder bronvermelding worden gebruikt.